

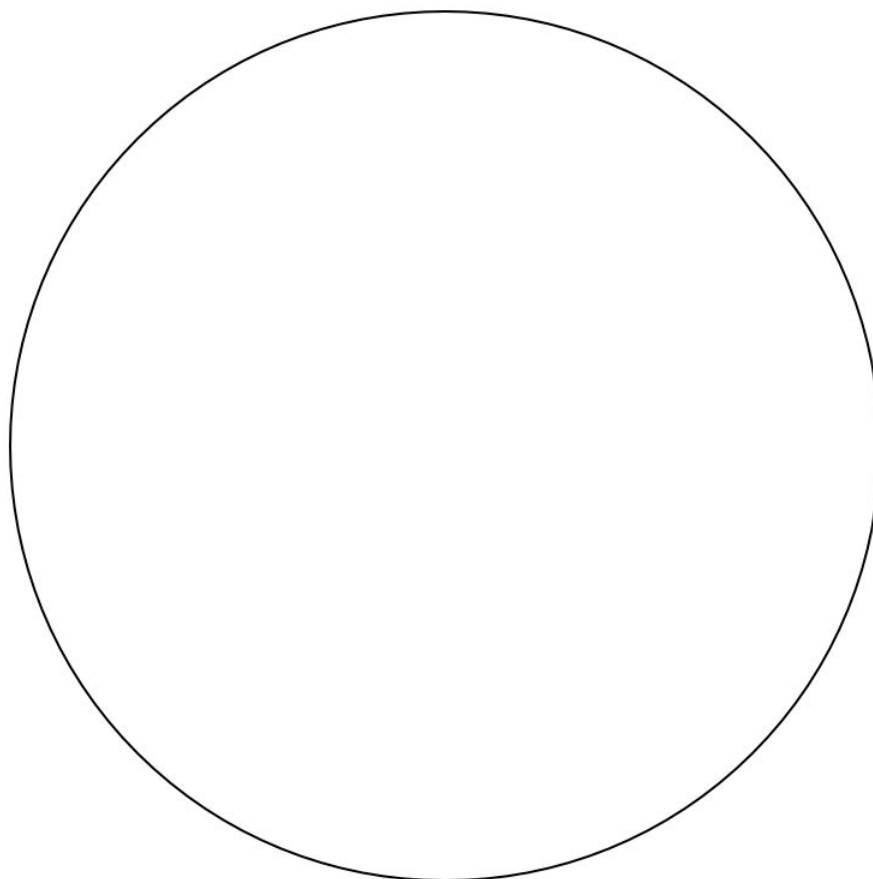
نکات و توصیه هایی برای دانشجویان دکترا

محمد رضا پاکروان
عضو هیئت علمی دانشگاه صنعتی شریف

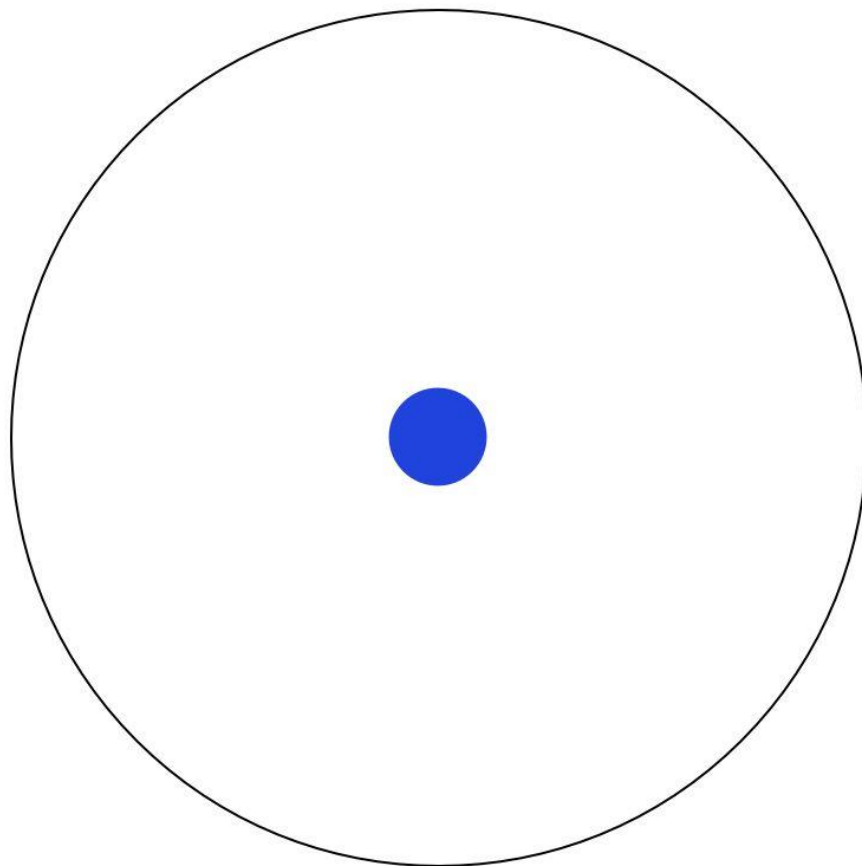
تصویری از دکترا

- تصور کنید که همه دانش بشری در یک دایره باشد

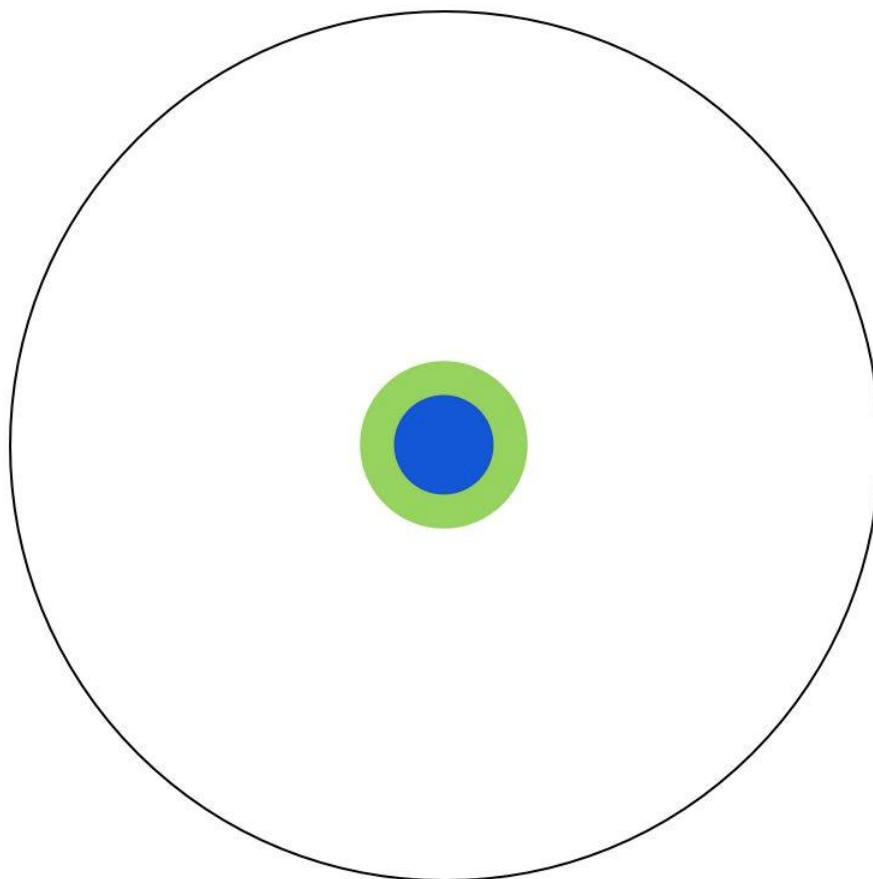
تصویری از دکترا

- زمانی که راهنمایی را تمام کردید، اندکی از این دانش را یاد گرفته اید

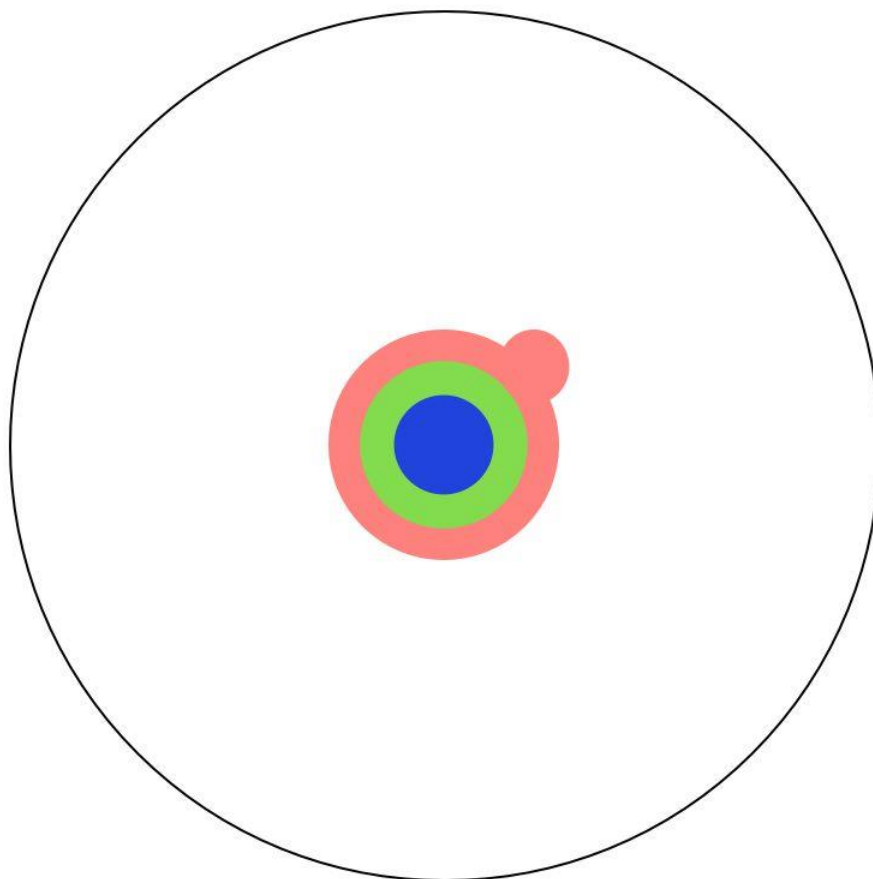
تصویری از دکترا

- زمانی که دیپلم گرفتید، کمی بیشتر از این دانش را یاد گرفته اید

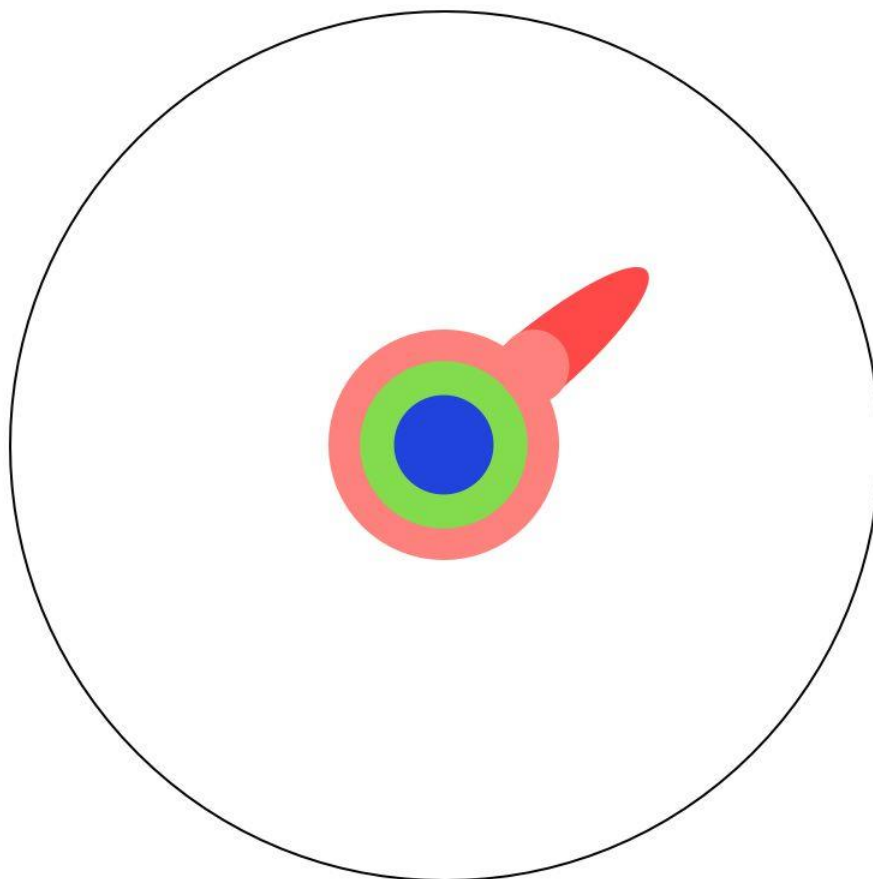
تصویری از دکترا

- وقتی لیسانس گرفتید، در زمینه خاصی، کمی تخصص پیدا کردید

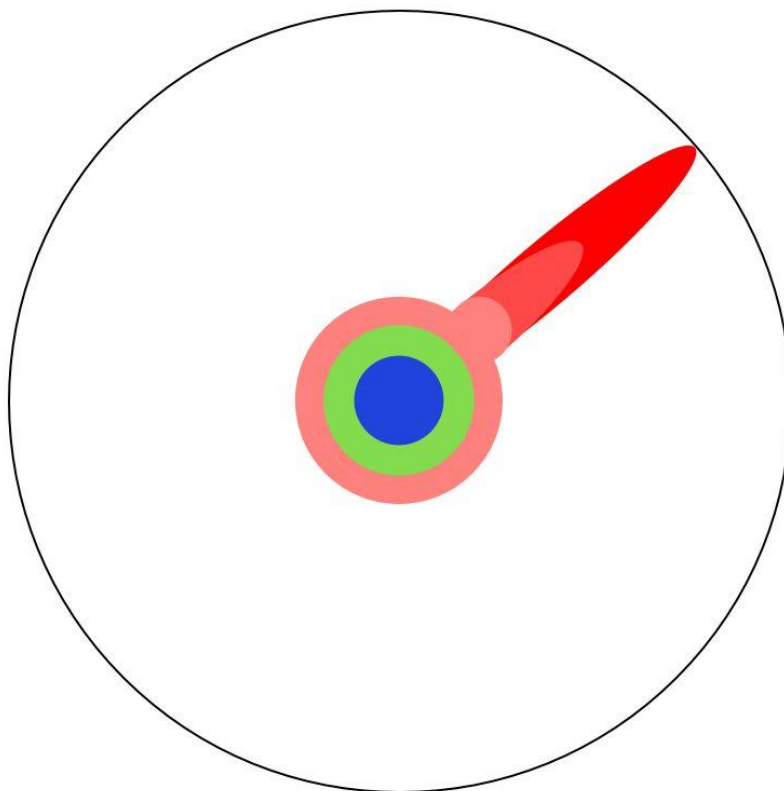
تصویری از دکترا

- وقتی که فوق لیسانس گرفتید، در زمینه خاص خودتان، کمی متخصص تر شدید

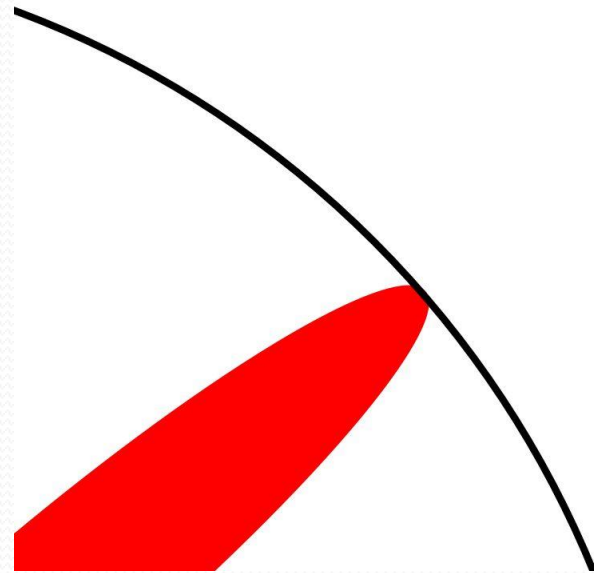
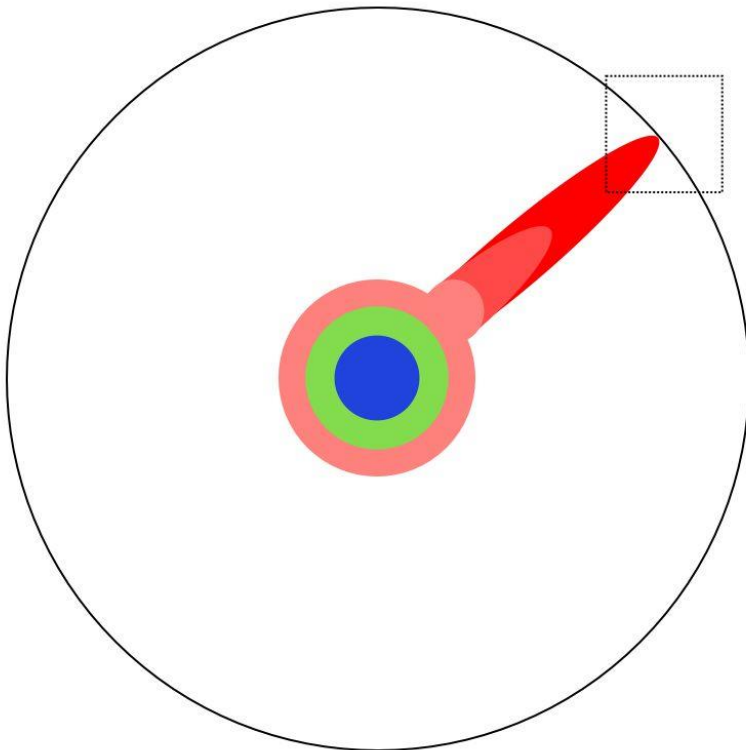
تصویری از دکترا

- زمانی که با صرف وقت و انرژی زیاد، تحقیق و مطالعه فراوانی در یک حوزه می کنید، در یک موضوع بسیار خاص، به لبه های دانش بشری نزدیک می شوید

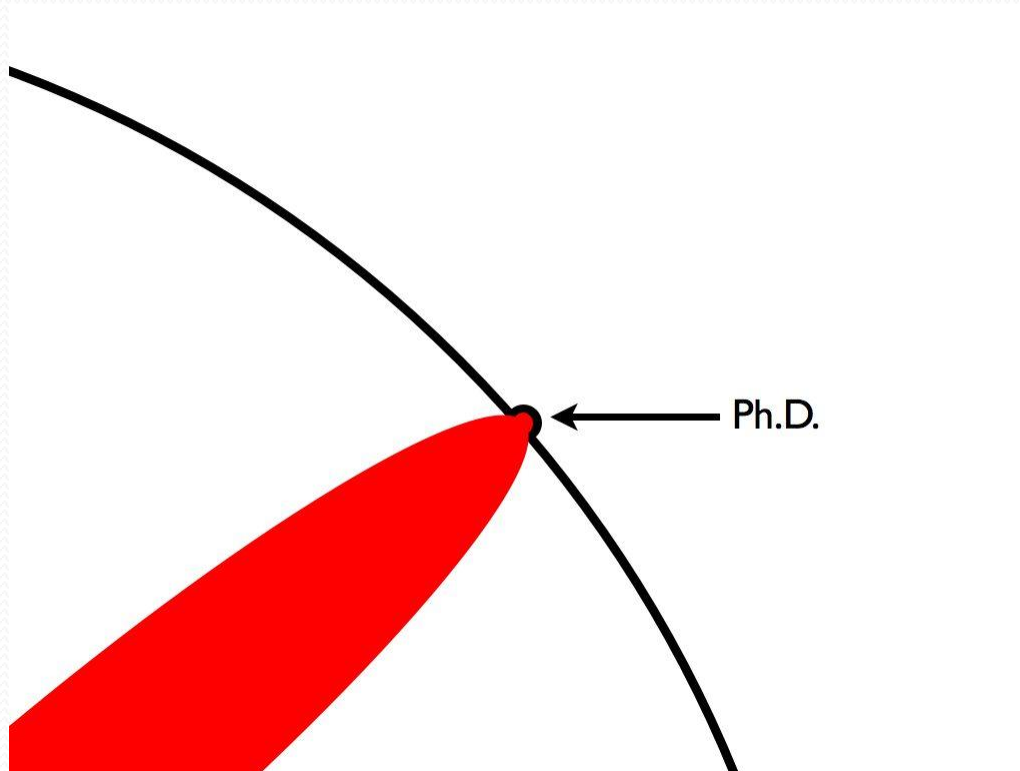
تصویری از دکترا

- هنگامی که در لبه های دانش بشری در حوزه ای خاص قرار دارید، با تمرکز زیاد و انرژی فراوان روز یک مسئله خاص متمرکز می شوید و برای حل آن سالها تلاش می کنید.

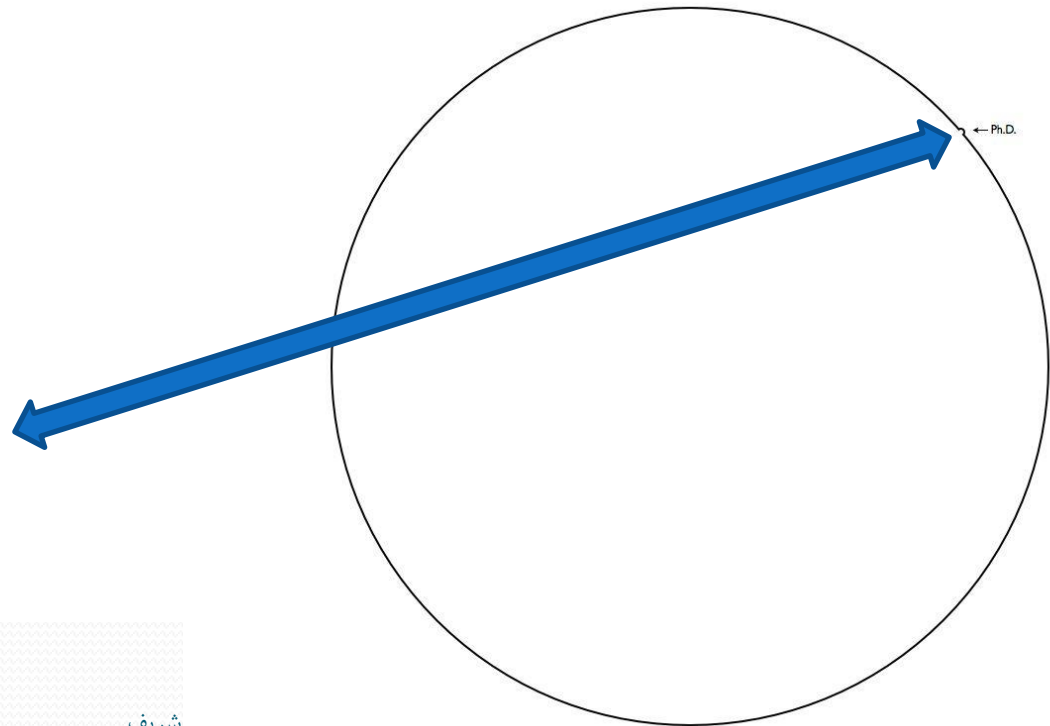
تصویری از دکترا

- نهایتاً، پس از مدتها، موفق به حل مسئله می شوید و یک تغییر کوچک در مرزهای دانش بشری ایجاد می کنید. در این حالت شما لیاقت دریافت درجه دکترا را پیدا کرده اید.

تصویری از دکترا

- البته توجه داشته باشید که آنچه به نظر شما ممکن است یک کار بزرگ به نظر آید، در یک نگاه کلان، قدمی کوچک برای توسعه دانش بشری است

تصویری از دکترا

- انشالله زندگی شما، پس از اتمام دوران دکترا در برگیرنده سالها کار و تلاش و فعالیت حرفه ای خواهد بود.
- دوره دکترا، سرمایه گذاری شما برای ارتقای توانمندیهای شخصی شما است که بتوانید از این توانمندیها در طول مدت فعالیت حرفه ای خود بهره مند شوید
- توانمندی های حاصله در این دوره، می توانند ارزش بسیار زیادی در فعالیت حرفه ای شما ایجاد نمایند

4 سال

40 سال

دکترا

فعالیت حرفه ای شما

هدف از دکترا و مزایای آن

- برای انجام هر کاری، لازم است که هدف از آن را به خوبی در ذهن خود تبیین کنید
- برخی از اهداف قابل تصور برای دوره دکترا:
 - کسب تخصص
 - ارتقای توانمندی های شخصی
 - ایجاد پتانسیل بیشتر برای رشد حرفه ای
 - افزایش توانمندی برای اثرگذاری و خدمت به جامعه
 - پیش نیاز فعالیت در محیط های دانشگاهی و پژوهشی
 - ارتقای موقعیت اجتماعی

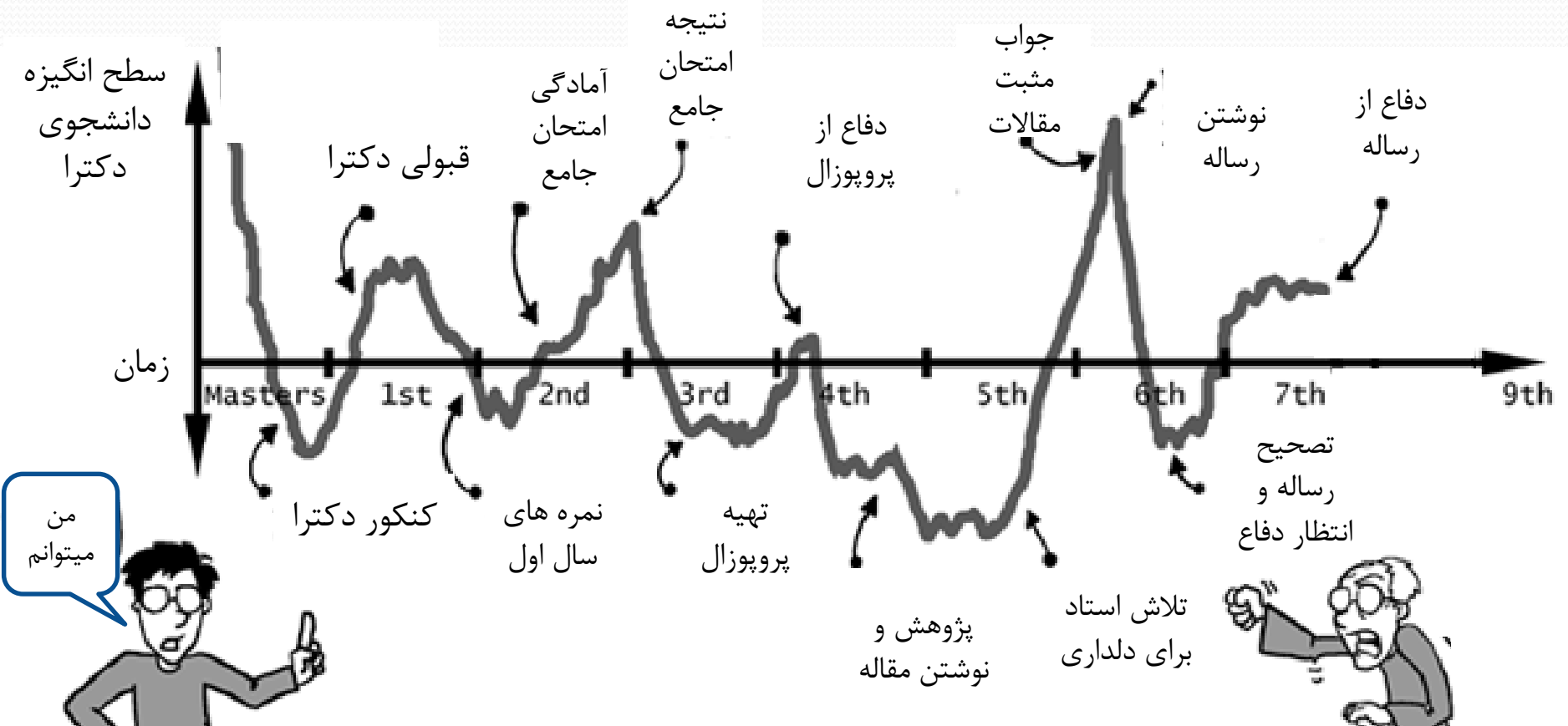
استاد راهنما

استاد راهنما

- استاد راهنمای دوره دکترا، نقشی بسیار مهم در رشد و پرورش شما دارد
- تجربه و تخصص علمی استاد راهنما، هدایت کننده مسیر پژوهش شما است
- تلاش و کوشش از شما، هدایت و راهنمایی از طرف استاد راهنما
- رابطه شاگرد و استادی یکی از اصول مهمی است که در طول دوره دکترا باید مورد توجه قرار بگیرد

فراز و نشیبهای دوران دکترا

ارتقای توانمندی های شخصی

مدیریت
زمان

مدیریت
احساسات

مدیریت
تمرکز

ارتقای توانمندی های شخصی

صبر و
تحمل

امید به
آینده

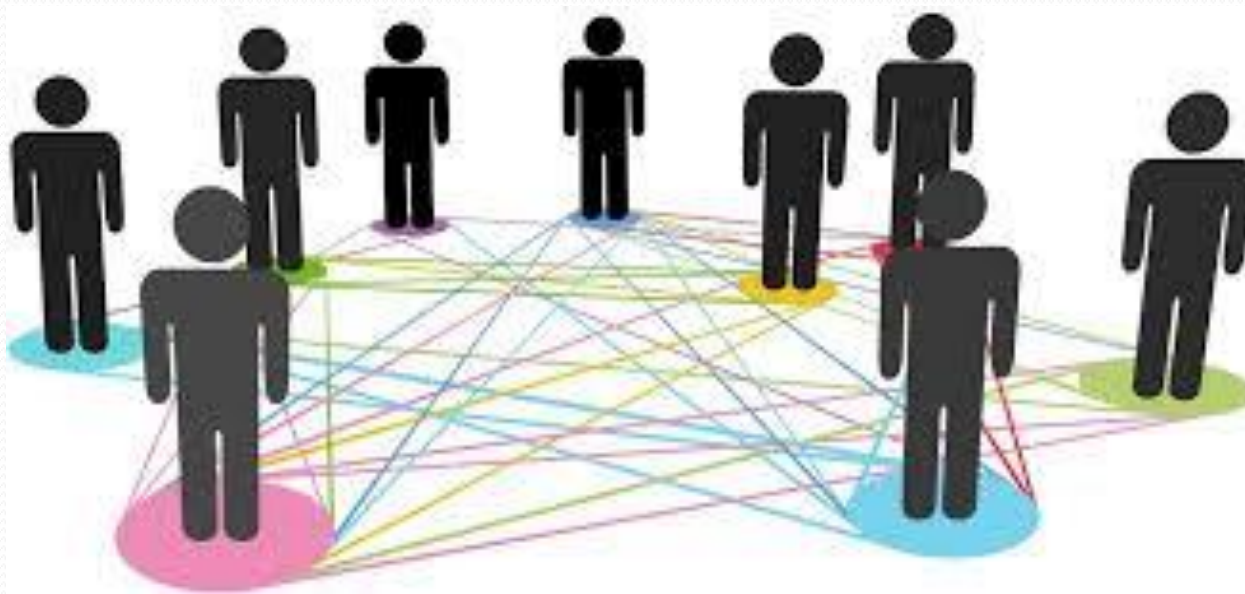
استقامت
و پشتکار

ارتقای توانمندی های فکری

- دید خوب برای یافتن زمینه های مناسب برای تحقیق و پژوهش
- شناسایی منابع مناسب جمع آوری اطلاعات
- روش های مناسب تحقیق و پژوهش
- روش های مناسب برخورد با مسئله و حل آن
- روش های مناسب تفکر

شبکه اجتماعی

- دوره دکتری فرصتی بسیار مناسب برای ایجاد و توسعه شبکه اجتماعی خوبی است که در سالهای آینده می تواند بسیار مفید باشد

توصیه هایی در زمینه های آموزشی

- درس های خوب با استاد های خوب را یاد بگیرید حتی اگر مستقیماً مرتبط با زمینه پژوهشی شما نباشند. شاگردی استاد های خوب ارزش های فراوانی به شما می دهد
- درس ها را با نیت یادگیری بخوانید. ارزش واقعی دانشی است که در وجود شما نهفته است نه نمره ای که به دست می آورید. البته اگر دانش را فرا گرفته باشید معمولاً نمره خوبی هم خواهید گرفت
- ترکیبی از دروس تئوری و دروس کاربردی را فرا بگیرید. هر دو جنبه برای زندگی حرفه ای شما مهم هستند

توصیه‌هایی در زمینه‌های پژوهشی

- انتخاب استاد راهنمای خوب
- تعامل سازنده و مفید با استاد راهنما و بهره‌مندی بیشینه از دانش و توانایی استاد
- انتخاب موضوعاتی که مورد علاقه شما باشند
- فعالیت منظم و مستمر
- فعالیت متمرکز و با ذهن باز

فرصت مطالعاتی

- گذراندن بخشی از زمان دکترا در یکی از دانشگاههای خارج از کشور
 - فراگیری دانش و علم نوین
 - آشنایی با فضای علمی و پژوهشی در یک محیط علمی دیگر
 - آشنایی با جمعی نوین از اساتید و پژوهشگران
 - کمک به شرکت در کنفرانس های بین المللی
 - تجربه آشنایی با یک جامعه متفاوت
- قوانین وزارت علوم، امکان این کار را فراهم نموده و برای آن تسهیلاتی فراهم می کنند
- دانشگاه در تعاملات بین المللی خود به این فعالیت توجه داشته و آن را تشویق می نماید

تامین مالی

منابع مالی حمایتی
مانند بنیاد نخبگان

دانشگاه یا استاد

- پژوهش
- آموزش

خانواده

کار

- در دانشگاه
- بیرون دانشگاه

توصیه ها

- ثبت و ضبط منظم اطلاعات و مقالات
- تهیه نسخه های پشتیبان به صورت منظم و دوره ای
- استفاده از ابزارهای نوین برای انجام کارهای پژوهشی (مثلا Mendeley)
- استفاده از شبکه های اجتماعی برای تبادل اطلاعات مفید و همکاری در زمینه های پژوهشی

فرصت های کاری بعد از دکترا

- کار علمی و پژوهشی
 - دانشگاه
 - مراکز پژوهشی
- کار مهندسی
 - شرکت های خصوصی
 - شرکت های دولتی
 - وزارت خانه های و نهادهای عمومی

نکات پایانی

- به نیت خود در انجام همه کارها و از جمله، خواندن دوره دکترا توجه داشته باشید. نیت خوب، مقدمه و برکت کار خوب است.
- در هر کاری، هر چقدر در نیت خود، توجه به رضای الهی را بیشتر دخالت دهید، برکت کار را افزایش داده اید.
- در انجام کارهای خیر، همت و تلاش لازم است. در عین حال، در هر کاری توکل بر خداوند متعال و درخواست خیر و برکت در امور لازم است
- در فراز و نشیب های زندگی، از جمله در فراز و نشیب های دوره دکترا، این توکل و امید به برکت الهی می تواند نقشی مهم و سازنده برای انسان داشته باشد.
- از خداوند بطلبیم که دانش جویی و دانش ورزی در زندگی ما را بخشی از قدم های ما در راه نزدیک شدن به خودش و انجام اموری که مورد رضایتش هستند قرار دهد.

References

- The illustrated guide to a Ph.D.